

Správa o výsledku kontroly hospodárenia s verejnými prostriedkami a nakladania s majetkom štátu vo vybraných Krajských úradoch životného prostredia Bratislava, Trenčín, Žilina a Banská Bystrica

Kontrola bola vykonaná v súlade s plánom kontrolnej činnosti Najvyššieho kontrolného úradu SR na rok 2009. Prebiehala vo vybraných Krajských úradoch životného prostredia v Bratislave, Trenčíne, Žiline a Banskej Bystrici.

Účelom kontrolnej akcie bolo preveriť dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými prostriedkami poskytnutými v rokoch 2007 a 2008.

Predmetom kontroly bolo dodržiavanie efektívneho, správneho a účelného hospodárenia s verejnými prostriedkami poskytnutými z kapitoly Ministerstva životného prostredia SR vybraným Krajským úradom životného prostredia. Kontrola bola vykonaná v čase od 25.05.2009 do 10.07.2009.

1 Právny rámec kontroly

Krajské úrady životného prostredia (ďalej len „KÚŽP“) boli zriadené zákonom č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Sú orgánmi miestnej štátnej správy starostlivosti o životné prostredie, ktorú vykonávajú v územnom obvode príslušného kraja. Z celkového počtu 8 KÚŽP pre účel kontroly boli vybrané 4.

KÚŽP sú rozpočtovými organizáciami, finančnými vzťahmi napojené na rozpočet Ministerstva životného prostredia SR (ďalej len „MŽP SR“). Obvodné úrady životného prostredia a ich stále pracoviská sú bez právnej subjektivity a predstavujú organizačnú súčasť KÚŽP. Štatutárnym orgánom KÚŽP je prednosta úradu.

KÚŽP sú druhostupňovým orgánom štátnej správy vo veciach, v ktorých v správnom konaní v prvom stupni konajú obvodné úrady. Na plnenie svojich úloh používajú majetok vo vlastníctve Slovenskej republiky. V rozsahu svojej pôsobnosti a na základe osobitného zákona, môžu vydávať pre svoj územný obvod všeobecne záväzné vyhlášky vo veciach starostlivosti o životné prostredie.

2 Výsledky kontrol

Kontrolou hospodárenia s verejnými prostriedkami boli zistené nedostatky najmä v dodržiavaní zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 431/2002 Z. z.“). V roku 2007 boli prijaté 3 novely zákona č. 431/2002 Z. z., ktoré pre organizácie štátnej správy znamenali nástup na cestu reformy svojho účtovníctva založenej na princípoch Medzinárodných účtovných štandardov pre verejný sektor.

V súvislosti s novelami zákona č. 431/2002 Z. z. boli prijaté, v praxi uplatňované a kontrolované nasledovné opatrenia Ministerstva financií Slovenskej republiky: Opatrenie MF SR z 8. augusta 2007, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovnej

osnove pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky č. MF/16786/2007-31 (ďalej len „opatrenie č. MF/16786/2007-31“) a Opatrenie MF SR z 5. decembra 2007 č. 25755/2007-31, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o usporiadaní, označovaní a obsahovom vymedzení položiek individuálnej účtovnej závierky, termíny a miesto predkladania účtovnej závierky pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky (ďalej len „opatrenie č. 25755/2007-31“).

2.1 KÚŽP v Banskej Bystrici

KÚŽP nemal uchovanú účtovnú závierku za rok 2007 podľa § 35 ods. 3 písm. a) zákona č. 431/2002 Z. z., t.j. 10 rokov nasledujúcich po roku, ktorého sa týka, **čo nebolo v súlade s § 35 ods. 2 zákona č. 431/2002 Z. z.** KÚŽP nevypracoval poznámky k účtovnej závierke za rok 2007, **čo nebolo v súlade s § 17 ods. 3 zákona č. 431/2002 Z. z.**

KÚŽP nezabezpečil požiadavku zachovania bilančnej kontinuity podľa § 16 ods. 12 zákona č. 431/2002 Z. z. v dvoch prípadoch. Súčet konečných zostatkov k 31.12.2007 bežných účtov finančných fondov a ostatných bežných účtov nebol zhodný s počiatočným stavom k 01.01.2008 účtu 221 – Bežné účty, na ktorý boli v rámci prechodu na novú metodiku účtovania prevedené. Konečný zostatok k 31.12.2007 iných záväzkov (účet 379) nebol zhodný s počiatočným stavom tohto účtu k 01.01.2008.

V účtovnom období 2008 boli nesprávne zaúčtované a následne vo výkaze ziskov a strát k 31.12.2008 uvedené niektoré náklady, ako napr. náklady z odvodu príjmov boli zaúčtované na účet nákladov na tvorbu ostatných opravných položiek z prevádzkovej činnosti, na účte spotreba ostatných neskladovateľných dodávok boli zaúčtované náklady v zápornej hodnote, **čo nebolo v súlade s § 7 ods. 1 zákona č. 431/2002 Z. z.**

Prírastky a úbytky dlhodobého majetku v roku 2008 vedené v účtovníctve neboli v zhode s prírastkami a úbytkami uvedenými v evidencii majetku, a to o 3,49 tis. EUR (105 tis. SKK). **KÚŽP nezabezpečil v účtovnej závierke za rok 2008 verný a pravdivý obraz o skutočnostiach, ktoré sú predmetom účtovníctva podľa § 7 ods. 1 zákona č. 431/2002 Z. z.**, pretože v čl. III. bod 2 poznámok, bola nesprávne uvedená informácia o pohybe dlhodobého hmotného majetku.

Inventarizácia pohľadávok za rok 2007 a 2008 nebola riadne zdokumentovaná, účtovný záznam z inventarizácie záväzkov za rok 2007 a 2008 nemal náležitosti ani inventúrneho súpisu ani inventarizačného zápisu, vo všetkých zápisoch z inventarizácie pokladne nebolo uvedené sídlo účtovnej jednotky, meno, priezvisko a podpisový záznam hmotne zodpovednej osoby, chýbalo porovnanie skutočného a účtovného stavu ako aj výsledky vyplývajúce z tohto porovnania. **Tým, že KÚŽP nevykonal inventarizáciu majetku a záväzkov podľa § 30 ods. 2 a 3, nepostupoval v súlade s § 6 ods. 3 zákona č. 431/2002 Z. z.**

KÚŽP v kontrolovanom období nevykonal inventarizáciu zásob, peňažných prostriedkov na bankových účtoch a v roku 2008 aj vytvorených rezerv a nevyfakturovaných dodávok, **čím nebola zabezpečená preukázateľnosť účtovníctva podľa § 8 ods. 4 zákona č. 431/2002 Z. z.** Stav zásob k 31.12.2007 a k 31.12.2008 bol vykázaný bez pohybu v rovnakej hodnote 0,90 tis. EUR (27 tis. SKK) a nezodpovedal skutočnosti. Zásoby tvorili pohonné hmoty evidované k 31.12.2006. Od roku 2007 došlo k zmene metódy účtovania spotreby pohonných hmôt a KÚŽP zásoby účtovne nevysporiadal podľa § 7 ods. 4 zákona č. 431/2002 Z. z., **čo nebolo v súlade s § 7 ods. 1 zákona č. 431/2002 Z. z.**

Stav depozitného účtu k 31.12.2007 evidovaného v účtovníctve bol o 1,49 tis. EUR (45 tis. SKK) nižší ako skutočný stav. Tento rozdiel vznikol nesprávnym účtovaním na depozitnom účte, **čo nebolo v súlade s § 7 ods. 1 zákona č. 431/2002 Z. z.**

Pri preverovaní vykonávania predbežnej kontroly bolo zistené, že v dvoch faktúrach od jedného dodávateľa kancelárskych potrieb boli u dvoch tovarov uvedené iné jednotkové ceny ako boli dohodnuté v kúpnych zmluvách v neprospech KÚŽP. V uvedených prípadoch KÚŽP **riadne nevykonal predbežnú finančnú kontrolu podľa § 9 ods. 1 zákona č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení v znení neskorších predpisov** (ďalej len „zákon

č. 502/2001 Z. z.“).

2.2 KÚŽP v Bratislave

KÚŽP nevypracoval pri účtovnej závierke za rok 2007 Poznámky v zmysle ustanovenia § 1 ods. 4 Opatrenia Ministerstva financií Slovenskej republiky z 25. februára 2003 č. 1407/2003-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o usporiadaní, označovaní a obsahovom vymedzení položiek účtovnej závierky, termíny a miesto predkladania účtovnej závierky pre rozpočtové organizácie, štátne fondy, obce, vyššie územné celky, príspevkové organizácie a niektoré iné právnické osoby, ktorých hlavným predmetom činnosti nie je podnikanie. Nevypracovaním Poznámok nepostupoval KÚŽP v súlade s ustanovením **§ 17 ods. 3 zákona č. 431/2002 Z. z.**

V roku 2007 KÚŽP uhradil 2 kusy klimatizačných jednotiek v celkovej sume 2,17 tis. EUR (65,31 tis. SKK). Do majetku boli zaradené pod dvoma inventárnymi číslami ako 2 samostatné hnutelné veci v sume 1,23 tis. EUR (37,15 tis. SKK) a 0,94 tis. EUR (28, 16 tis. SKK). Nesprávnym zaúčtovaním klimatizačnej jednotky v sume 0,94 EUR (28,16 tis. SKK) Sk porušil **§ 16 ods. 2 písm. b) Opatrenia Ministerstva financií Slovenskej republiky z 11. decembra 2003 č.24501/2003-92**, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre rozpočtové organizácie, štátne fondy, príspevkové organizácie a vyššie územné celky. Povinnosť dodržiavať opatrenia vyhlásené Ministerstvom financií Slovenskej republiky vyplýva účtovnej jednotke z ustanovenia **§ 4 ods. 2 zákona č. 431/2002 Z. z.**

Nedodržaním ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie, uhradením sumy 0,94 tis. EUR (28, 16 tis. SKK), z kapitálových výdavkov, v zmysle Opatrenia Ministerstva financií Slovenskej republiky z 8.decembra 2004, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie (č. MF/010175/2004-42) nepostupoval KÚŽP v súlade s ustanovením **§ 4 ods. 4 zákona č. 523/2004 Z. z.** o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č.523/2004 Z. z.“). Povinnosť uplatňovať rozpočtovú klasifikáciu sa vzťahuje na všetky subjekty verejnej správy.

Na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru KÚŽP v roku 2007 a 2008 vyplatil celkom 19,43 tis. EUR (585,38 tis. SKK). K dohodám pred ich vyplatením neboli spracované výkazy o vykonaní práce a doklady o časovom harmonograme odpracovaných hodín, dátume vykonania práce, vykonaní dohodnutej práce a podpis preberajúceho pracovníka. V uvedených prípadoch KÚŽP nedodržiaval ustanovenie o preukázateľnosti účtovníctva podľa **§ 8 ods. 1 a § 32 ods. 1 zákona č. 431/2002 Z. z.**

V prípadoch realizácie dohôd o vykonaní práce nebola zo stany KÚŽP vykonaná predbežná kontrola, odmeny za vykonané práce boli vyplatené bez písomného vyjadrenia zamestnanca povereného kontrolou vykonaných prác. V prípadoch preplatenia dohôd nebola vykonávaná predbežná finančná kontrola v zmysle **ustanovenia § 9 ods. 3 zákona č. 502/2001 Z. z.** Zároveň KÚŽP nepostupoval v súlade s čl. 4. bod 2 Smernice o finančnom riadení a finančnej kontrole Krajského úradu ŽP v Bratislave č. 2/2004.

V prírastkoch majetku v roku 2008 bolo zaevidované osobné motorové vozidlo VW PASSAT v obstarávacej cene 41,52 tis. EUR (1 250,91 tis. SKK), rok výroby 2002.Vozidlo bolo nadobudnuté bezodplatne. Zaúčtovaním osobného motorového vozidla do majetku v obstarávacej cene, nepostupoval KÚŽP v súlade s ustanovením ods. 1 písm. d) 1. **§ 25 zákona č. 431/2002 Z. z.**

2.3 KÚŽP v Žiline

KÚŽP ani v jednom roku kontrolovaného obdobia nevykonával inventarizáciu majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov, čím nepostupoval v súlade s ustanovením **§ 6 ods. 3 zákona č. 431/2002 Z. z.** a súčasne postupoval v rozpore s ustanovením **§ 29 ods. 2 zákona č. 431/2002 Z. z.**, v dôsledku čoho účtovníctvo KÚŽP nebolo preukázateľné v zmysle ustanovenia **§ 8 ods. 4 zákona č. 431/2002 Z. z.**

Účtovná závierka neobsahovala podpisové záznamy príslušných osôb, čím KÚŽP nepostupoval v súlade s ustanovením **§ 17 ods. 2 písm. g) zákona č. 431/2002 Z. z.**

Nesprávnym zaúčtovaním úbytku majetku v hodnote 19,56 tis. EUR (589,3 tis. SKK) na dopravné prostriedky ako negatívneho prírastku vykázal KÚŽP nulové úbytky a skreslenú hodnotu prírastkov a tým neposkytol verný obraz o skutočnostiach, ktoré boli predmetom účtovania, nepostupoval v súlade s **ustanovením § 7 ods. 1 zákona č. 431/2002 Z. z.**

Nesprávnym zatriedením a vykázaním výdavkov pri nákupe ošatenia pre stráž prírody v celkovej sume 2,05 tis. EUR (62 tis. Sk) – v jednom prípade na podpoložku všeobecný materiál a v druhom prípade na podpoložku všeobecné služby, **nepostupoval KÚŽP v súlade s metodickým usmernením MF SR k č. MF/010175/2004-42 a vysvetliviek k ekonomickej klasifikácii rozpočtovej klasifikácie.** Tým, že KÚŽP neuplatnil rozpočtovú klasifikáciu, podľa ktorej sa jednotne určujú a triedia príjmy a výdavky rozpočtu verejnej správy vrátane ich vecného vymedzenia, porušil **ustanovenie § 4 ods. 4 zákona č. 523/2004 Z. z.**

Pokladničné výdavkové doklady vo väčšine prípadov kontrolovanej vzorky neobsahovali, všetky náležitosti účtovných dokladov (označenie účtov), čím KÚŽP nepostupoval v súlade s **ustanovením § 10 ods. 1 písm. g) zákona č. 431/2002 Z. z.**

Nevykonávaním predbežnej finančnej kontroly preukázateľným spôsobom, resp. nevykonávaním predbežnej finančnej kontroly vôbec (na objednávkach, zmluvách a dohodách) postupoval KÚŽP v rozpore s **ustanovením § 6 ods. 1 zákona č. 502/2001 Z. z.** a v rozpore **§ 9 ods. 3 zákona č. 502/2001 Z. z.**

2.4 KÚŽP v Trenčíne

V inventarizácii za rok 2007 vo viacerých prípadoch inventúrne súpisy neobsahovali predpísané náležitosti, čím nebolo dodržané **ustanovenie § 30 ods. 2 písm. a),b),c),e),g) a i) zákona č. 431/2002 Z. z.** Z dokladovej inventúry bol spracovaný zápis, ktorý neobsahoval výsledky porovnania skutočného stavu majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov s účtovným stavom, čím neboli dodržané **ustanovenia § 30 ods. 2 a 3 zákona č. 431/2002 Z.z.** Obdobné nedostatky sa vyskytli aj v inventarizácii za rok 2008. KÚŽP nevykonával inventarizáciu rozdielu majetku a záväzkov; čím nekonal v súlade s **ustanovením § 6 ods. 3 zákona č. 431/2002 Z.z.** Inventúrne súpisy a inventarizačné zápisy k dlhodobému majetku neboli vytvorené podľa jednotlivých majetkových syntetických a analytických účtov; čím porušil **ustanovenie § 30 ods. 3 zákona č. 431/2002 Z. z.**

V kontrolovanom období KÚŽP nedodrжал postupy účtovania, keď nesprávne zaúčtoval ceniny, štandardnú údržbu výpočtovej techniky, mzdy, drobný hmotný majetok, preddavkové faktúry, náklady budúcich období, reінstaláciu kabeláže, vyúčtovanie skutočných nákladov za energie a nájom, miestny poplatok za komunálne odpady, dlhodobé záväzky z nájmu, grant poskytnutý z Enviromentálneho fondu. KÚŽP vypracoval oneskorene a nesprávne poznámky k účtovnej závierke za rok 2008 a nevypracoval prevodový mostík k 01.01.2008, čím nepostupoval v súlade s **opatrením MF SR č. MF/24523/2005-313, č. MF/16786/2007-31 a č. MF/25755/2007-31** a súčasne porušil **ustanovenie § 4 ods. 2 zákona č. 431/2002 Z. z.**

KÚŽP nezaúčtoval aktualizáciu antivírusového programu v celkovej sume 2,31 tis. EUR (69,62 tis. SKK) platnú na tri roky ako náklady budúcich období. Nezaúčtoval finančné prostriedky zo sociálneho fondu v období, s ktorým časovo a vecne súviseli a náklady budúcich období zaúčtoval iba do jedného roka, čím konal v rozpore s **ustanovením § 3 ods. 1 zákona č. 431/2002 Z. z.**

KÚŽP uhradil dodávateľovi preddavky vo výške 1,73 tis. EUR (52,09 tis. SKK) a 5,19 tis. EUR (156,26 tis. SKK), ktoré neboli písomne dohodnuté v zmluve, čím konal v rozpore s **ustanovením § 19 ods. 8 zákona č. 523/2004 Z. z.** a zároveň porušil finančnú disciplínu v zmysle **ustanovenia § 31 ods. 1 písm. 1) zákona č. 523/2004 Z. z.**

Haváriu motorového vozidla vo výške 0,21 tis. EUR (6,33 tis. SKK) neriešil KÚŽP v škodovej komisii; čím konal v rozpore s **ustanovením § 3 ods. 2 zákona č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu** v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 278/1993 Z. z.“). V inom prípade platil havarijné poistenie aj za motorové vozidlo, ktoré nevyužíval, čím konal v rozpore s

ustanovením § 3 ods. 4 zákona č. 278/1993 Z. z.

Pri rozhodnutí o neupotrebitelnosti majetku nebol vo viacerých prípadoch priložený doklad o tom, ako bolo naložené s neupotrebitelným majetkom a ďalej nebolo preukázané, že KÚŽP ponúkol neupotrebitelný majetok, čím nekonal v súlade s ustanovením § 14 ods. 2 a 3 zákona č. 278/1993 Z. z.

Niektorí zamestnanci, ktorí uskutočňovali nákup prostredníctvom tankovacej karty, nemali uzatvorené dohody o hmotnej zodpovednosti; čím KÚŽP nekonal v súlade s ustanovením § 182 zákona č. 311/2001 Z. z.

V dvoch dohodách o vykonaní práce neboli uvedené doby, v ktorých sa mali pracovné úlohy vykonať a tieto neboli uzatvorené najneskôr pred dňom začatia výkonu prác, čím KÚŽP nekonal v súlade s ustanovením § 226 ods. 2 zákona č. 311/2001 Z. z.,

Niektoré cestovné príkazy neobsahovali zákonom predpísané náležitosti; čím KÚŽP nekonal v súlade s ustanovením § 3 ods. 1 zákona č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 283/2002 Z. z.“). KÚŽP nevykonával zúčtovanie cestovných príkazov v zákonom stanovenej lehote, čím konal v rozpore s ustanovením § 36 ods. 4 zákona č. 283/2002 Z. z.

KÚŽP neuviedol do kolektívnej zmluvy spôsob preukazovania výdavkov zamestnancom, čím konal v rozpore s ustanovením § 7 ods. 4 zákona č. 283/2002 Z. z. o sociálnom fonde v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 283/2002 Z. z.“). KÚŽP vyplatil príspevok zo sociálneho fondu na dopravu do zamestnania a späť všetkým svojim zamestnancom rovnakým dielom, pričom nevedel preukázať splnenie zákonných podmienok zo strany všetkých zamestnancov na vyplatenie uvedeného príspevku čím nepostupoval v súlade s ustanovením § 7 ods. 5 zákona č. 152/1994 Z. z. ,

V súvislosti s uzatváraním dohôd o vykonaní práce nevykonával KÚŽP predbežnú finančnú kontrolu a v niektorých prípadoch predbežnú finančnú kontrolu vykonával formálne a nesprávne čím konal v rozpore s ustanovením § 2 ods. 2 písm. h), § 6 ods. 1 a § 9 ods. 4 zákona č. 502/2001 Z. z.

Záver

Kontrolné zistenia vo vybraných KÚŽP boli najmä v oblasti účtovníctva, ktoré vznikli nedôsledným dodržiavaním jeho ustanovení a to hlavne v spôsobe vykonania inventarizácie, splnenia predpísaných náležitostí účtovných dokladov, ich formálnou a vecnou neúplnosťou a spôsobe zabezpečenia ich trvanlivosti. Nedostatky zistené pri dodržiavaní opatrení MF SR v oblasti výkazníctva a postupov účtovania súviseli s prvým rokom zavádzania reformy účtovníctva založenej na aktuálnom princípe. Ďalšie zistenia boli v oblasti správy majetku štátu, zákonníka práce, zákona o cestovných náhradách a sociálneho fondu.

Kontrolované subjekty by predišli viacerým nedostatkom dôsledným vykonávaním predbežnej finančnej kontroly. Práve v dôsledku nevykonania predbežnej kontroly preukázateľným spôsobom, resp. nevykonaním predbežnej finančnej kontroly vôbec (na objednávkach, zmluvách a dohodách) boli ex post zistené niektoré nedostatky.

Zistenia nemali za dôsledok porušenie finančnej disciplíny s následným vrátením finančných prostriedkov do štátneho rozpočtu. K uvedeným zisteniam neboli podané námietky. Kontrolou sa nezistila nehospodárnosť a neefektívnosť použitia prostriedkov štátneho rozpočtu. Protokoly o výsledku kontroly boli prerokované s prednostami príslušných KÚŽP. Kontrolované subjekty prijali opatrenia na odstránenie nedostatkov.